

Posledice pasivnega kajenja: *DELO: 23. 1. 2010.* Tobačni dim – popotnica, ki krni otrokovo zdravje

Za kronično obstruktivno pljučno bolezen (KOPB), ki je najpogosteje posledica kajenja, je značilna postopna in nepopravljiva izguba pljučne funkcije. Ta se kaže kot kratka sapa in zadihanost bolnika že ob najmanjših telesnih obremenitvah, kot kronični kašelj in povečano nastajanje sluzi ter izpljunkov. Bolezen se izraža v več različnih stanjih (denimo kot kronični bronhitis in pljučni emfizem), ki sčasoma vse bolj slabijo pljuča in bistveno zmanjšajo bolnikovo kakovost življenja.

Norveški raziskovalci pa so ugotovili, da na pljučno kapaciteto (zmogljivost pljuč) odraslih ljudi in njihovo ogroženost za nastanek kronične obstruktivne pljučne bolezni vplivajo nekateri, za zdravje pljuč »neugodni« dejavniki, ki s(m)o jim ljudje izpostavljeni v času otroštva: denimo, pasivno kajenje, pogostost vnetij dihal do petega leta starosti in astma pri otroku ali enem od staršev.

»Pri odraslih, ki so bili v otroštvu izpostavljeni vsaj enemu od omenjenih dejavnikov, smo, ne glede na njihovo starost (ni pomembno, ali so imeli, denimo, 30 ali 50 let), opazili, da je njihova pljučna funkcija oziroma zmogljivost slabša, hkrati pa je njihova ogroženost za nastanek KOPB bistveno večja,« je povedala dr. Cecilie Svanes z norveške Haukeland University Hospital za revijo *Thorax*.

Za zgodnje odkrivanje in obravnavo bolnikov s KOPB je morda še pomembnejša ugotovitev, da astma ali pogosta vnetja dihal v zgodnjih letih življenja, v kombinaciji z izpostavljenostjo cigaretnemu dimu dosegajo ali celo presegajo tveganje, ki ga za KOPB predstavlja »samo« kajenje, ki je sicer najpogostejši vzrok za nastanek tega obolenja.

In kako so se raziskovalci dokopali do teh ugotovitev? Med 13.359 moškimi in ženskami, starimi od 20 do 45 let, so spirometrijo (meritev pljučne funkcije) prvič

opravili v letih med 1991 in 1993 ter jo nato po devetih letih pri 7738 udeležencih raziskave ponovili. Analiza podatkov je v 40 odstotkih dokazala navzočnost vsaj enega od omenjenih dejavnikov, torej astme, pasivnega kajenja ali vnetja dihalnih poti v najzgodnejših letih življenja.

V primerjavi s tistimi, ki naštetim dejavnikom niso bili izpostavljeni, je bila verjetnost za nastanek KOPB pri ženskah in moških, ki so bili v otroštvu izpostavljeni vsem trem naštetim dejavnikom, kar šest- do sedemkrat večja, medtem ko je bila ob navzočnosti dveh »neugodnih« dejavnikov ogroženost za nastanek kronične obstruktivne pljučne bolezni pri moških petkrat, pri ženskah pa dvakrat večja.

TJAŠA LAMPRET



Foto Boris Sulligoi

VPLIV TOBAKA NA ZDRAVJE OTROK – Nemalokrat se pokaže še le, ko otroci, ki so tobačni dim vdihavali samo posredno, odrastejo. Med pogostimi posledicami sta slabša zmogljivost pljuč in kronična obstruktivna pljučna bolezen.